

Kutlu siyah taş: Hacerü'l-Esved

Ankara'dan Kerem Battal: "Peygamberimizin (asm) peygamberliği öncesinde Kâbe'nin tamiri sırasında Hacerü'l Esved'i yerine koyma hususunda dikkatli olan müşrikler ahiretin ve bilhassa Cennetin varlığına inanıyorlar mıydı ki bu taşta özel bir önem verdiler?"

CEBRAİL'İN EMANETİ

Hacerü'l-Esved Kâbe'nin doğu köşesinde bir buçuk metre yükseklikte bulunan ve Cennet yakutlarından olduğu rivayet edilen siyah bir taştır.

Rivayet olunur ki Âdem Aleyhisselâm Cennet'ten gelirken bu taşı da beraberinde getirdi. Hz. Âdem (as) bu taşı Mekke'de inşa ettiği mabedin duvarına koydu.

Nuh Tufanında bu mabed zarar gördü. Ve Cebrail Aleyhisselâm tufanda bu taşı alıp Ebu Kubeys Dağına yerleştirdi.

İbrahim Aleyhisselâm Kâbe'yi inşa ederken melekler taş getirerek oğlu İsmail Aleyhisselâm'a yardım ediyorlardı. Sıra Hacerü'l-Esvedin yerine gelince Hz. İbrahim (as) oğlu İsmail'e (as) dedi ki:

"Oğlum, iyi bir taş getir ki, Beytullahın işareti olsun." Hz. İsmail (as) bir taş getirdi. Hz. İbrahim (as): "Olmadı. Daha iyi bir taş olsun!" dedi. O sırada Ebu Kubeys Dağından bir ses işitildi: "Cebrail Tufanda bana bir taş emanet etti. Gel, onu al!"

Hz. İsmail (as) gidip o taşı aldı. Getirip Kâbe'deki yerine yerleştirdi. İşte Hacerü'l-Esved o taştır.¹ Yine rivayet olunur ki, bu taş Cennet'ten getirildiğinde bembeyazdı. İnsanların günahlarını yuta yuta siyahlaştı.

KÂBE HAKEMLİĞİ

Kâbe tarihi seyri içinde çok yıkıldı, çok sel baskınları ve yangınlar gördü. Bazen Cürhümlüler, bazen Amelikalılar elinde çok yıprandı ve çok tamir gördü. Ama her defasında Hacerü'l-Esved taşı korundu, kaybolmadı, yerine kondu.

Peygamber Efendimiz'in (asm) gençliğinde Kâbe bir kez daha ciddî tamir gördü. Temellerine kadar inilerek yeniden inşa edildi. Sıra Hacerü'l-Esved'e gelince bu taşı yerine koyma şerefini hiçbir kabile diğerlerine kaptırmak istemiyordu. Aralarında tartışma çıktı. Gürültü çoğaldı. Kılıçlar çekildi. Kan dökülmek üzereydi ki, birisi ortaya bir fikir attı.

“Bekleyelim. Şu kapıdan kim girerse onun hakemliğine razı olalım!”

Bir süre sonra bekledikleri kapıdan Muhammedü'l-Emin (asm) çıkageldi. Bu, herkesi sevindirdi. Çünkü O'nun (asm) dürüstlüğüne, adaletine ve hakemliğine güvenmeyen yoktu.

Hiz. Muhammed (asm) ridasını çıkarıp yere serdi ve üzerine taşın konmasını emretti. Ardından her kabileden bir kişinin ucundan tutarak kaldırmasını emretti. Böylece bu şerefi her kabileye paylaştırmış oldu. Kabileler taşı kaldırıncaya kendisi alıp yerine yerleştirdi.

Bu taşın mübarekiyeti ve hürmeti cahiliye devrinde de olsa, Arapların geleneklerine kök salmıştı. Her ne kadar ahiret inancı bakımından çok zaaf içinde idiyse de, bu iman zaafı, Hacerü'l-Esved'e olan saygılarında bir eksiklik meydana getirmedi.

Araplar Hazret-i İbrahim Aleyhisselâm'dan bu yana Hacerü'l-Esved'in mübarekiyetini teslim etmişlerdi. Zamanla bu saygı Arap toplumunun bilinçaltına yerleşti. Geleneksel hale geldi. Putperest oldukları ve zaten taşlara ilgi duydukları için, böyle mübarek bir taşın toplumun bilinçaltına yerleşmesi zor olmadı. Bu taşın hürmetini hep bildiler ve korudular.

HACERÜ'L-ESVED'İ ÖPMEK

Bizim için Hacerü'l-Esved'i değerli kılan, haccın menâsikinden olması ve Rasûlullah'ın (asm) onu öpmesi veya selâmlamasıdır. Hac'da tavâfa Hacerü'l-Esved'den başlanır ve yine onunla bitirilir. Tavâf esnasında Hacerü'l-Esved öpülür, bu mümkün olmazsa elle, bu da mümkün olmazsa uzaktan selâmlanır. Onu öpmek veya selâmlamak sünnettir.

Hacerü'l-Esved'i öpme imkânı olmadığı zaman Kâbe'de ikinci bir taş olan Yemame taşına elle dokunmak da onun yerine geçer. Bu taşın bulunduğu yere “Rüknü'l-Yemanî” denir.

Bediüzzaman'ın şu tesbiti, Hacerü'l-Esved'in bir kayıt ve hafıza merkezi hükmünde olduğuna işaret ediyor:

“Kalbin hadimlerinden bulunan hayal, meselâ en zayıf, en kıymetsiz iken, hapiste ve

zindanda kayıtlı olan sahibini bütün dünyada gezdirir, ferahlandırır. Ve şarkta namaz kılanın başını Hacerü'l-Esved'in altına koydurur. Ve şهادetlerini Hacerü'l-Esved'e muhafaza için tevdi ettirir."2

Dipnotlar:

1- Azrakî.

2- Mesnevî-i Nuriye, s. 100.